UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliæ Consultor, Coordinatus, Seu Omnes ...

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

155. An vxores Clericorum coniugatorum gaudeant priuilegio fori? Et an non solum viuente viro, sed etiam mortuo, durante viduitate; ita vt vxor Clerici, quæ commisit homicidium viuo marito, vel ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-76442

Visual Library

indiuidualiter in puncto caſus noſtri, de Clerico Græco in minoribus, qui matrimonium contraxit in habitu laicali, docet gaudere priuilegio Canonis, ſed qui gaudet priuilegio Canonis, gaudet priuilegio fori, vt tenet Suarez *contra Regem Angliæ. lib.* 4. *c.* 29. *n.*7. Layman. *in Theol. mor. lib.*4. *tr.*9. *c.*7. *n*.1. & me citato, doctiſſimus Ambroſius Marchin. Archiepiſcopus Calaguritanus *in reſol. pro iuriſd. Ordinum militarium, art.* 4. *n.* 37. ergo, &c. vide etiam Carolum de Graſſis, *effect.*1. *n.*82. & iterum Squillante *c.*7. *n.*16. aſſerentes ex Camillo de Curis, Clericos coniugatos Orientales, quos Græcos appellamus; gaudere priuilegio fori, etiamſi Eccleſiæ non deſeruiant, iuxta diſpoſitionem Concilij Tridentini. Nec te terreat hoc vltimum; nam vt rectè obſeruat Baldellus *vbi ſuprà* Græci non tenentur ad leges conditas in Conciliis generalibus pro Eccleſiaſticis poſt factam ſeparationem, vt eſt Concilium Tridentinum.

Et ſup. hoc priuilegio canonis clerici Græci in minoribus in Reſ. vlt. huius annot. & pro conſequentia deducta in hoc textu cum eiſdem DD. infr. in Reſol.163. §. Nota etiam. prope finē, &c. & pro priuilegio fori in to.5. tract.2. Reſ. 43. §.1. & 2.

3. Reſtat modò reſpondere ad argumenta contraria ſuperiùs adducta, & ad *cap. olim*, reſpondeo Græcos non poſſe vti matrimonio in ſacris Ordinibus contracto, vt patet ex *canone* 6. *Trullano*, & obſeruat Acugno *in Decretum Gratiani part.* 1 *diſtinct.* 31. *c.*12. *num.*4. Sanchez *de matrim. tom.*2. *lib.*7. *diſp.* 28. *n.* 4. Tannerus *tom.*4. *diſp.*7. *quæſt.*4. *dub.*2. *num.* 40. Ochagauia *de ſacram. Ordinis, tract. vnico, quæſt.* 10. *n.*5. Pontius *de matrim. lib.* 7. *cap.*23 *num.*15. Hurtado *de ſacram. Ordinis, diffic.*24. *&* 25. Peſantius *in addit. ad* 3. *part. quæſt.* 40. *diſp.* 3. *concl.* 3. Layman. *lib.*3. *tract.* 9. *c.* 11. *n.* 9. Præpoſitus *in* 3. *p. D. Thomæ, de ſacram. Ordinis quæſt. vnica, dub.* 21. *num.* 209. & alij communiter. Vnde dum in citato *cap. cùm olim*, & penes gloſſam, Honorium, & Bellettū, dicitur Orientales Clericos vti matrimonio in minoribus Ordinibus contracto, hoc, inquam, non dicitur, quia non poſſunt poſt initum matrimonium Ordines minores ſumere, vt ſuprà ſatis probatum eſt, ex praxi, & authoritate Doctorum; ſed quia matrimonio in minoribus Ordinibus inito, vti quidem poſſunt, & ad ſacros Ordines aſcendere, non autem matrimonio, vt dictum eſt, in ſacris Ordinibus contracto; nec obſtat auctoritas Veneri, nam ex ſupradictis ſatis labefactata remanet, & Abbas quem ipſe pro ſe adducit, nihil de hac re loquitur, vt legenti patebit.

4. Ad doctrinam verò Marcelli Vulpe, reſpondeo ipſum loqui de Clerico Latino, & ideo eſt diſpar ratio; Latinus enim cùm non poſſit coniugatus Ordines ſacros ſuſcipere, præſumitur minoribus Ordinibus initiari, poſt coniugium in fraudem laicalis iuriſdictionis, vt ei non ſubiiciatur, & ideo rectè à Summo Pontifice prohibetur non ordinari. Quæ quidē præſumptio non militat in Clerico Græco, qui poſt initum matrimonium ſi ſumat Ordines minores, poteſt quandocumque voluerit adhuc ſacros Ordines recipere, & vti matrimonio contracto. Vel melius reſpondendum eſt vno verbo, ex doctrina Baldelli, Azorij, & aliorum, prohibitiones Pontificias quoad Latinos, non extendi ad Græcos ex mente ipſorū Pontificum, non quia Græci non ſint Romanæ Eccleſiæ ſubditi. Vnde ex his apparet nō eſſe denegandū priuilegiū fori ſupradicto Clerico, de quo eſt quæſtio.

RESOL CLXIV.

An vxor Clerici Græci, vel Latini in Minoribus cōſtituti gaudeat priuilegio fori in caſu, quo eius vir gaudet?

Et an ſupra dicta vxor gaudeat priuilegio fori etiam mortuo viro, donec alteri nubat?

Et an vxores viduæ Equitum D. Iacobi, Alcantaræ, Calatrauæ, &c. etiam gaudeant exemptione gabellarum? Ex part.3. tract. 1. Reſ. 45.

§.1. NEgatiuè reſpondet Bonacina *de leg. diſput.* 1. *quæſt.* 3. *punct.*8. §.2. *n.*9. & ante illum Sanchez *de matrim. tom.*2. *lib.*7. *diſp.*47. *num.*3. cum aliis penes ipſum, putant enim hoc priuilegium eſſe perſonale ratione ordinum, ſicut, & Religioſis ratione religionis.

Sup. duabus primis diffic. poſitis in titulo huius Reſ. in Reſ. ſeq. & in Reſol.1. poſt ſeq. §. 2. & inferius in tra.8. Reſ.7. ad medium, à verſ. Et hæc, & ib. ex Reſ.3. vide §. Nec valet, ante medium, à verſ. Sic eti. & in tom.5. tr.2. ex Reſ. 43. §. Sed an, ad lin. 10.

2. Sed mihi contraria ſententia placet, quam tuentur Doctores, quos citant, & ſequuntur Paulus Squillante *tract. de priuileg. cler. cap.*7. *dub.*2. *n.*34. Bellettus *in diſquiſ. cler. part.*1. *tit. de fauore clericorum reali*, §.1. *n.*24. Carolus de Graſſis *de effect. cler. effect.* 1. *num.* 155. & ratio eſt, quia vxor ratione matrimonij ſortitur forum viri, ex *l. cùm quædam, ff. de iuriſdict. omnium iudic.* vnde in diſpoſitione quauis ſtricta, & conceſſa viro, cenſetur quoque vxori concedi, ex gloſſa *in cap. admonere, ver. part.* 33. *q.* 2. & hanc ſententiam probabilem eſſe concedit ipſemet Sanchez *vbi ſuprà*, & illam abſolutè tenent, præter Doctores citatos, ex Iuriſconſultis Hiſpanis Auiles *in cap. prætorum procæmio gloſ.* 1. *n.*28. & Perez *lib.* 1. *tit.* 3. *l.*1. *fol.*57.9. *vxor etiam Clerici.* vbi plus addit, nempe hoc priuilegio gaudere talem vxorem etiam mortuo viro, donec alteri nubat, quod etiam placuit Belletto *loco cit. n.*25. quia dum vidualis vita durat, cenſetur in priori matrimonio eſſe. vide *l. filii*, §. 1. *ff. ad municip.* & Socinum ſeniorem *conſ.* 12. *num.*28. *vol.*1. & omnia ſupradicta videtur confirmare Barboſa *de poteſt. Epiſcop. part.*2. *alleg.*13. *num.* 14. vbi ex multis probat, vxores viduas Equitum D. Iacobi, Alcantaræ, etiam gaudere exemptione gabellarum, quod eſt valde notandum.

Et pro hoc priuilegio vxoris mortuo viro in fine Reſol. ſeq. & in Reſ. 1. poſt ſeq. §. Probatur tertiò, maximè in fine, & infrà in Reſ.157. & pro contento ad lin. ante finem huius Reſ. ibidem, & in Reſol.156. §. vlt.

RESOL. CLV.

An vxores Clericorum coniugatorum gaudeant priuilegio fori?

Et an non ſolum viuente viro, ſed etiam mortuo, durante viduitate; ita vt vxor Clerici, quæ commiſit homicidium viuo marito, vel durante viduitate, debeat conueniri coram Epiſcopo, non autem coram iudice ſæculari? Ex part.4. tract.1. Reſ. 41.

§.1. COntra Bonacinam & Sanchez, quibus nunc addo Antonium de Marinis *quotidianarum reſolut. cap.*58. *num.*14. Caſtrum Palaum *tom.*2. *diſp. vnica, de immunit. Eccleſ. punct.*2. *num.*10. & Io. Andream *in cap. vnic. de Cleric. coniug. in* 6. docui affirmatiuam ſententiam *in part.*3. *tr.*1. *reſolut.*45. quam ſcio cuidam Iuriſperito diſplicuiſſe, ſed immeritò; & ideo iterum illam doceo. Vnde, præter Squillante, Bellettum & de Graſſis *vbi ſupr.* citatos, tenet nouiſſimè hanc ſententiam Ludouicus Correa *in relect. ad cap. inter alia, de immunitate Eccleſ. part.*2. *num.*33. vbi ſic ait. Probabile eſt quòd vxores Clericorum eodem gaudeant foro, & probatur noſtra reſolutio ex *gloſſa prima in cap. eos*, 32. *diſt. &* *cap.*2. 11. *quæſt.* 1. confirmat hæc iura Abbas *in cap.* 2. *de foro compet. num.*9. Felinus *ibidem num.*5. nec non iure ciuili, ſecundùm quod dicitur vxores ſequi forum mariti; *in l. fin. C. de incolis*, vbi expreſsè hoc probatur. Ergo ſi vxores foro mariti adhærent, non eſt cur hoc deficiat in Clericorum vxoribus. Ita ille, & Sanchez, qui docuit contrariam ſententiam, docet etiam hanc noſtram *in opuſc. tom.*2. *lib.*6. *cap* 1. *dub.*3. *num.*2. vbi ſic ait. * Vxor Clerici coniugati gaudet etiam fori priuilegio, & hoc non tantùm viuo marito, ſed etiam eo mortuo, durante viduitate; quare vxor Clerici, quæ homicidium commiſit viuo marito, vel durante viduitate, debet conueniri coram Epiſcopo, non autem coram iudice ſæculari. Ita Sanchez, qui

Quæ hic eſt Reſ. antecedens, & in aliis eius not. 1. pro hac quæſt.

* Sup. hoc in Reſ. præterita poſt medium §. 2. à verſ. vbi plus addit. & in Reſol. ſeq. §. Probatur tertiò. prope finē, & infr. in Reſ.157.

citat

citat Hoſtienſem , Imolam Panormitanum , Montaluum & alios.

RESOL. CLVI.

An vxores Equitum D. Iacobi , Alcantaræ , Calatrauæ,&c.gaudeant priuilegio fori?

Et an dictæ vxores gaudeant ſupradicto priuilegio fori etiam mortuo viro,donec alteri nubant?

Et quid dicendum eſt mortuo viro,ſi in viduitate permaneant , de exemptione gabellarum , quod idem dicendum eſt de vxore Clerici coniugati & Sacerdotis Græci?

E an,ſi in dicto caſu gabellas defraudent, non ,ſit illis, deneganda abſolutio ſacramentalis? Ex part.6. tr.8. Miſc.3.Reſ.6.

§.1. SVppone ex his quæ alibi ſæpius firmauit,dictos Equites vel eſſe verè Religioſos , vel ſaltem eſſe perſonas Eccleſiaſticas, & ideo gaudere priuilegio fori ; hoc ſuppoſito,quod negari non poteſt , ad poſitam quæſtionem affirmatiuè reſpondeo, & ideo aſſero eorum vxores eodem fori priuilegio gaudere.

Sup. hoc in duabus præcedentibus Reſ. & in illis earum primarũ notionũ pro hac quæſt. & cum eodẽ Merolla, & Amaia tantũ hic citatis ſup. in Reſ. 156. §. vlt. ad medium.

2. Probatur primo , quia vxor Clerici coniugati & Sacerdotis Græci gaudet priuilegio fori,ſecundum opinionem probabiliorem , vt me citato docet Merolla *tom.3.diſp.6.c.3.n.52.* cum aliis 23. Doctoribus, quibus ego addo nouiſſimè Amaiam *in Codicem lib.10.tit.39.n.10.*& Fagund.*de iuſt. lib.5. cap.11. num.* 28. Ergo & eodem priuilegio gaudere debent vxores Equitum D.Iacobi,&c.

3. Secundò probatur *ex leg. vlt. lib.* 10. *Codicis tit.39.*in qua Imperatores Valentinus , Theodoſius, & Arcadius ſic aſſerunt.Mulieres honore maritorum erigimus & genere nobilitamus & forum ex eorum perſona ſtatuimus.Sed cum ex habitu militari oriatur qualitas honorifica, ſequitur ex honore etiam affici eorum vxores, & forum ex viro ſortiri eaiamſi illud ius ſit perſonaliſſimum.

4. Probatur tertiò *ex leg. penultim.* vbi Gloſſa *Cod. de Fabric. lib.*11. vbi dicitur quod vxor Fabricenſis gaudet eodem priuilegio fori, quo gaudet vir. Idem etiam probatur *ex leg. ne ad diuerſa Cod.de ſilentiar. lib.* 12. vbi ſtatuitur , quod vxor ſilentiarij gaudeat eodem priuilegio fori , quo ſilentiarius, & Gloſſa *ibi* allegat alia iura concordantia , & tamen ſilentiarij officium non poterat conuenire mulieribus, nam erat officium palatinum, agendo excubias in Palatio , & adſtamen ad eius limina. Vnde non valet dicere quòd mulier cum non ſit capax Ordinis militaris, non poteſt ſortiri forum viri , nam ſufficit quod ſit capax honoris, quo fulget maritus , à quo accipit omnia , quæ ex illo honore proueniunt , vt viſum eſt in vxore ſilentiarij. Et ideo priuilegiũ perſonale manumiſſoris ne in ius vocaretur , eius vxori communicatur *in leg.1. Cod. de in ius vocan.* & vxor Conſulis,cuius officium perſonale erat,claritate mariti fruebatur,vt patet *in Authent.de conſul.c.2.* Rectè igitur ex dictis concludendum eſt vxores Equitum D. Iacobi,Alcantaræ & Calatrauæ gaudere priuilegio fori, & eſſe exemptas à iuriſdictione iudicis ſæcularis ; & ideo ex ſupradictis, & aliis rationibus noſtram ſentẽtiam in terminis vt dici ſolet terminantibus tenet nouiſſimè nunquam ſatis laudatus Franciſcus Amaia *in ſuis eruditis commentariis ſuper Codicem lib.10.tit.39.n.16. & ſequ.* Qui etiam rectè obſeruat *num.*24. priuilegium ſupradictum non deperdi mortuo marito , ſed etiam in memoriam priſtini matrimonij perdurare , ſi tales viduæ honeſtè vixerint ; vnde aliqui , vt Perez *lib.1. tit.3. leg.1. folio 57.verſ. vxor.etiam Clerici*,Bellettus *in diſquiſ. Cler.tit. de fauore Clericorum reali* §.1 *n.* 24. *& ſequ.* cum aliis , & ego alibi,docent vxores Clericorũ etiam mortuis viris gaudere priuilegio fori,donec alteri nubant;quia cum vidualis vita durat cenſetur in priori matrimonio eſſe *ex leg.filij* §.1.*ff.ad municip.*

Sup. hoc in Reſ.ſeq.&

in aliis eius primæ not.

Alibi in duabus præcedentibus Reſol. & in vtraq; prope finem & in Reſ. ſeq.

5. Sed quid dicendum de exemptione gabellarum , negatiuam ſententiam docet nouiſſimè Ægidius Trullench *in Decalogum tom.2.lib.7.c.* 12. *dub.5. num.27.*& alij,quia putat vxores dictorum Equitum non gaudere priuilegiis maritorum, cum dicta priuilegia ſint perſonalia , ſed hanc rationem ſuprà iam refutauimus,& latiùs refellit Amaia loco citato;ideo dicendum eſt, vt alibi adnotaui , vxores dictorum Equitum eſſe exemptas à ſolutione gabellarum etiam poſt mortem viri, dum alteri non nubant, & honeſtè vixerint ſicut idem dicendum eſt de vxore Clerici coniugati,& Sacerdotis Græci , & ita me citato tenet nouiſſimè Facund. *de iuſtit. & contract. lib.* 5. *cap.*11. *num.*28. Et omnia ſupradicta probabilia eſſe fatentur ipſimet aduerſarij,vt Sanch.*de matrim.lib.7. diſp.* 47. *num.* 2. qui poſtea ſe retractauit. *in opuſc. tom.2.lib 6.cap 1. dub 3. num.2.* & abſolutè noſtram ſententiam docuit; vnde ex his ſequitur non eſſe denegandam abſolutionem viduæ, olim vxori Equitis D. Iacobi,aut Calatrauæ,ſeu Alcantaræ , ſi gabellas defraudet.

Alibi in Reſol. quæ hic eſt ſup. 154. in fine,& infrà lege Reſol.ſeq.

RESOL. CLVII.

An vxor Clerici coniugati ,vel Sacerdotis Græci , vel Equitis D.Iacobi, Alcantaræ , Calatrauæ , &c.durante viduitate,gaudeat priuilegio fori, & exemptione gabellarum?

Et explanatur,quod viduæ, & pupilli profeſſorum, Doctorum, Medicorum, ſtudioſtrum , ipſiſque inſeruientium , Parentum , maritorúmque prædefunctorum gaudent Immunitatis comoditate , id eſt priuilegio fori? Ex part.8.tract 7.& Miſc.Reſ,23.

§.1. AFfirmatiuam ſententiam docui *in part.6.tr.8.** *reſol.6.*Scio hanc ſententiam aliquibus Iuriſconſultis non placuiſſe,quia forſitan eſt in fauorem immunitatis Eccleſiaſticæ : nam alioquin ipſi ſunt acerrimi defenſores , vt eorum vxores gaudeaot ſuis priuilegiis. Reſpondeo igitur iterum ad caſum propoſitum affirmatiuè, ex his quæ in citata reſolutione docui, & per ea quæ docent duo ſapientiſſimi viri;Hunnins & Beſoldus , inclytæ notionis Germanicæ ornamentum,qui diuinitus illuſtrati poſt Lutheraniſmum abiuratum ad fidem Ca-holicam & Romanam Eccleſiam redierunt. Sic itaque aſſerit Chriſtophorus Beſoldus *in diſſertatione de Studioſis , Magiſtris , Licentiatis , & Doctoribus,cap.2.*Quamuis itidem priuilegatis perſonis , immunitates tantùm con ceſſæ cenſeantur,quoad viuunt , *l.Archiatros, in fin. C. de metall. lib.*12. Nihilominus tamen viduæ & pupilli Profeſſorum , Doctorum , & ſtudioſorum , ipsíſque inſeruientium , parentum , maritorúmque prædefunctorum gaudent immunitatis commoditate , quod docet Cothin. *conſ.* 15. & aſſerit quoque Hunnius *cap.1.quæſt.*4. In genere enim , vidua priuilegium habet prædefuncti mariti.Et vidua dum eſt in viduitate,nomen vxorium,& dignitatem retinet præmortui viri. *l. fœminæ.ff. de Senator. l. mulier. C. de dignit. lib.*12. adeò vt ex ſtupro in perſonam eius commiſſo , iniuria fieri ,etiam mortuo viro intelligatur , gloſſ. *in l. fideicommiſſum. C. de fideicommiſſ.* & *ibi* Bartolus notat, in ſpecie , eum qui offenditur ex adulterio,

*Quę hic eſt Reſ. antecedens §. Probatur tertio. ad medium , à verſ. Rectè igitur. & verſ. Qui etiam. & ſupra prope finem Reſ. 154. & Reſ. 155. etiam prope finem , & pro exemptione gabellarum , in Reſ. 1. huius not. §. vlt. & in fine Reſ.2.

Et pro ſeruitoribus contentis in hoc textu , & famulis Doctorum , ſtudioſorũ, &c. infrà ex doctrina Reſ. 161. à lin. 6. vſque in finem , & infrà in tr.8, Reſ. 3. §. Probatur tertio.& pro Parentibus lege Reſ. 2. not. vlt. huius Reſ.